

σανε σ' ένα έργο να προσέχουνε περισσότερο στη δράση, μά κείνο που πρέπει δλοι να τόμολογήσουμε, είναι πως πρόξα ανώτερη από τη δική του δεν έχουμε άλλη σήμερα. Ο Ψ. δέ στάθηκε μόνο ο μεγάλος Προφήτης του Δημοκρατισμού. Είναι και ο μεγαλύτερος στυλίστης της άγνης Δημοκρατίας.

ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΡΟΡΙΤΗΣ

ΟΙ ΜΥΘΟΙ ΤΟΥ ΤΡΙΛΟΥΣΣΑ

Το «Αθηναϊκό Βιβλιοπωλείο» (Σοφοκλέους 3), έβγαλε τους «Μύθους» του Τριλούσσα — ένα βιβλιαράκι πολύτιμο, που δεν πρέπει να λείπει από κανενός την τσέπη. Η σημασία κ' η αξία του βιβλίου φαίνεται από τον άκόλουθο σύντομο πρόλογο του εκδότη. Το βιβλίο, μεταφρασμένο από τον κ. Κ. Τρικογλίδη, πουλιέται 2,50 δραχμές.

Τίποτα δέν είναι ανέπρωτο, κι ωστόσο τίποτα άκόμα δέν έχει ειπωθεί. Με άλλα λόγια, ένας άληθινός συγγραφέας, ένας ποιητής με γνήσιο ταλέντο, μπορεί να πάρει ένα οποιοδήποτε θέμα, όσο πολυμεταχειρισμένο κι αν είναι κι όσο εξαντλημένο, καθώς λένε, κι αν θεωρείτε, και να ν του δώσει καινούργια μορφή, επιφυσώντας σ' αυτό την ψυχή του και παρουσιάζοντάς το έτσι ως θέμα πρωτάγγιχτο. Πάνω στους μύθους του Αίσωπου άκκομπησεν ο Λαφονταίν κι όμως δ ι κ ο υ ς του μύθους χάρισε στον κόσμο κι ο Ρώσος μυθογράφος Κοιλώφ (για ν' αναφέρουμε μονάχα τους κορυφαίους και τους πιο φημισμένους), έζησε τόση πρωτοτυπία στους μύθους του, ώστε διαβάζοντάς τους κανείς δέ θυμάται ούτε τον Αίσωπο, ούτε το Λατινο Φαίδρο, ούτε το Λαφονταίν, ούτε κανένα άλλο. Οι μύθοι του, είναι μ υ θ ο ι τ ο υ Κ ρ ι λ ώ φ. Κι αυτό είναι το πών.

Έτσι κι ο σύγχρονος Ίταλός μυθογράφος Τριλούσσα. Κατάφερε να μ'ας δώσει μύθους δικούς του, όχι μοναχά σ' όσους η έμπνευση είναι κτήμα του αναφαίρετο, μά και σ' όσους άκόμα πήρε την έμπνευση από τον Αίσωπο (λ. χ. «Τζιτζίκας και μερμήγκι». «Ο φιλόδοδος βάτραχος» κλπ.) ή απ' άλλου. Τα θέματά του όλα τά παίρνει από την σύγχρονη, τη γύρω του, πολιτική και κοινωνική ζωή και καταφέρει με λίγα και χιτυπητά λόγια, πολλές φορές και επιγραμματικάτα (λ. χ. «Ανθρωπος και μαϊμού»), να σέ πείθει περισσότερο από ένα άρθρο πολύστυλο ή από μία πολυσέλιδη μελέτη, για την άποψη που υποστηρίζει.

Ο Τριλούσσα (το άληθινό του όνομα είναι Σαλουάρι) έχει σπουδάσει νομικά, μά από χωρίς τσούτεις από διάβολο το δικηγορικό. Γράφει από δεκαπέντε περίπου χρόνια και γράφει στο γλωσσικό ιδίωμα της Ρώμης. Είναι ο πιο αγαπημένος ποιητής των Ίταλών. Κίβη Τετάρτη ταχυικά δημοσιεύει ένα ποιηματάκι στο «Μεσατζέρο» και την ημέρα εκείνη, το φύλλο γίνεται άνάραστο. Είναι άνθρωπος του κόσμου και φαίνεται σ' όλα τά κοσμικά κέντρα. Συναναστρέφεται την πιο ύψηλή άριστοκρατία της Ρώμης, μά και την πιο κατώτερη τάξη. Στο σπίτι του έχει ένα κοινό θεατρικό Καραγκιόζη και κάμποσες κούκλες και κάποτε κάποτε καλεί τους φίλους του, όταν έχει κέφι,

και τους διασκεδάζει με τις κούκλες του. Τίποτε δέν άφινει άσατύριστο. Ούτε τον ίδιο τον εαυτό του. Πέρι του συνέβηκε το άκόλουθο επεισόδιο, που το διαβάσαμε στην «Τριμπούν»κ. Είχε δώσει στην πλύστρα τ'ασπρόρουχα του κι όταν του τά γύρισε πλυμένα και τά παράδωσε στο θυρωρό του, χιπήκανε, του τά κλέψανε. Το πράγμα μαθεύτηκε στη Ρώμη κ' η «Τριμπούν» έστειλε ένα συντάχτη της να ίντερβιούαρει το δημοφιλή ποιητή.

— Τόν κανάγια που μου τ'άκλεψε! είπε ο Τριλούσσα. Έτσι παχός που είμαι, θάχει διπλό κέρδος, γιατί θά μπορέσει το κάθε ρούχο μου να τον κάνει δυό!...

Ίσαμε τώρα έχει εκδώσει τά βιβλία: «Μύθοι» — «Ανθρωποι και ζώα» — «Ιστορίες» — «Σονέτα» — «Νέες ποιήσεις» και τώρα τελευταία το «Δύο και άραίο». Από τά τρία πρώτα βιβλία του ο κ. Κώστας Τρικογλίδης διάλεξε τά καλύτερα και σύνθεσε τουτο το πολύτιμο άληθινά βιβλιαράκι.

Νά, κ' ένα δυό μύθοι για δείγμα:

ΝΕΡΟ, ΦΩΤΙΑ ΚΑΙ ΤΙΜΗ

Το Νερό, η Φωτιά και η Τιμή άποφασίσανε να συντροφίσουν και να ιδρύσουνε Τριπλή Συμμαχία.

— Φίλοι μου, λέει το Νερό, και πως θά γίνει αν τυχει και χιπή κανέναν από τους τρεις μας; Άνάγκη π'άσα να όρίσουμε κατατόπια. Μένα θά με βρίσκετε στα λιβάδια, μες στα δέντρα και στα χορτάρια, καθώς και στις ταβέρνες και στα γαλατάδικα, όπου πουλούνε το «άγνο» κρασί και το «άνόθευτον» γάλα...

— Ήμ'έν, λέει η Φωτιά, όπου βλέπετε πυροσβέστη, πάρτε τον το κατόπι και σίγ'ουρα θά με βρίσκετε.

— Μά κ' εγώ δέ συγχάζω σε πολλά μέρη, κάνει η Τιμή. Στην Κοινωνία σπάνια μπαίνω. Στα δημόσια κέντρα, που και που. Τα νεύρα τώρα πια καλμάζανε. Γέρασα και δέν ανακατεύομαι πια ούτε στην πολιτική, ούτε στον έρωτα. Άκουσα πολύ συχνά να λένε πως οι άντρες, τουτο τον καιρό, με νοικιάζουν για να σκοτώνουν τις γυναίκες τους «για λόγους τιμής». Μά άσφαλώς δέν πρόκειται για μένα, και μη γελαστήτε να τρέχετε εκεί να με βρήτε. Ούτε να κάνετε τον κόπο να με ζητήσετε κεί που γίνονται οι μονομαχίες...

— Έ! λοιπόν, άκουσε, λέει η Φωτιά. Άν τίχει και σε χάσουμε, κάνε ένα σινιάλο, κι αν σε βρούμε, σε βοηθάμε... Άν πάλι, όχι, το ίδιο κάνει... άφοῦ, όπως λές, έχεις τόσο λίγη αξία σήμερα!...

Ο ΦΙΛΟΔΟΣΟΣ ΒΑΤΡΑΧΟΣ

Ένας βάτραχος είπε μια μέρα σ' ένα βωδι:

— Ό! τί παχύ, τί όμορφο ζώο που είσαι, τί επιβλητικό! Άν μπορούσα κ' εγώ να σ' έφτανα στο πάχος, θά ξεγύριζα άνάμεσά στους δικούς μου, και θά μ' έκαναν βασιλιά τους. Τάχα αν δοκιμάσω δέ θά το καταφέρω;

Βγήκε έξω στην άεροποταμιά και άρχισε να γεμίξει την κοιλιά του με άέρα, τόσο, που φούσκωνε σαν τουλούμι. Μά ήθελε να γίνει άκόμη πιο παχός, και έπαιρνε βαθιές άναπνιές, όταν ξάφνω θιπήθηκε το βάτραχο του παλιού καιρού, που θέλησε το ίδιο να κάνει κ' έσκασε, και φοβήθηκε μην πάθει κι αυτό.

τός τὸ ἴδιο. Σταμάτησε τὴ δουλιὰ πὺν εἶχε ἀρχίσει, καὶ εἶπε μὲ ἀνακούφιση:

— Αἱ! Βέβαια δὲν μπορῶ νὰ γίνω βῶδι, μὰ τί πειράζει; ἔγινα ὁ πιὸ χοντροῦς ἀπ' ὄλους τοὺς βατράχους τοῦ τόπου μου, κι αὐτὸ μοῦ φτάνει γιὰ νὰν τοὺς ἐπιβληθῶ!...

ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ ΦΙΔΙ

Ἐκεῖ πὺν κοιμότανε μιὰ μέρα, σ' ἓνα χωράφι, ἓνας ἄνθρωπος, ὄνειρεύτηκε πὺς μιὰ πεντάμορφη κόρη τὸν εἶχε σφιχταγκαλιάσει. Ξεπετιέται ἀπὸ τὴ λαχτάρα του κι ἀλί του! ἀντὶ πανώρια κόρη, βλέπει ἓνα φίδι πελώριο κοιλουριασμένο στὸ λαιμὸ του, ἔτοιμο νὰ τὸν πνίξει.

— "Α! Σὺ εἶσαι; μικρὸ τὸ κακὸ!... Ἐγὼ καρτεροῦσα χειρότερα! ἔλεγε ὁ φίλος, ὅσο ξετυλιγότανε τὸ φίδι.

Μὰ ἀπὸ τότε, τόση ἐντόπιση τοῦκανε αὐτὸ τὸ ὄνειρο, ὥστε μὲς στὸ μυαλό του ἀνακάτανε γυναῖκα καὶ φίδι. Καὶ ἡ ἰδέα αὐτὴ περισσότερο τοῦ στερεώθηκε ὅταν, μιὰν ἄλλη φορὰ, εἶδε στὸν ὕπνο του πὺς μιὰ πελώρια ὄχιὰ τοῦ κοιλουριάστηκε στὸ λαιμὸ, καὶ ξύπνησε καὶ θοῆκε πλάι του τὴ γυναῖκα του,—πὺν, ὡς τὸ ποῦμε, εἶταν τέρας στὴν ἀσκημιά, — νὰ τὸν σφιχταγκαλιάζει.

Κ. ΤΡΙΚΟΓΙΑΝΗΣ

ΝΟΣΤΑΛΓΙΑ

Τῆς καρδιάς μου τὰ μάτια σφαλιστὰ ἔναι καὶ τώρα, μάταια ἡ Φύση μοῦ δείχνει τὰ χερσά της τὰ δῶρα. Τόσο ἀλάργα γιὰ πάντα ἡ σὺλλογὴ μου μακραίνει. Τοῦ κακοῦ κι ἂν μιλάνε, τῆς καρδιάς μου δὲν κραίνει.

Ροδονιὲς ἀνθισμένες μασκοβρέχουν τὰ ἡδῶνα, κ' εὐκοδιὲς ἀνασπίνουν τὰνθισμένα τοὺς κλώνια. Κι ἂν τοῦ γήλιου τὸ γέλιο ἀνλαπλώνεται γύρω, Γὰ γυρεῖν ἀκροτόπι τὴν καρδιά μου νὰ σείρω.

Κι ἂν περνώντας σταῖφτιά μου, μελισσοῦλα βουίξει, σὰ νὰ λέει στὴν ψυχὴ μου, τὴ θλιμμένη, νὰ ἐλπίζει, τῆς καρδιάς μου σφαλινοῦνε τὰ ματόφυλλα πάλι.

Κι ἂν φιλι ἡ πεταλοῦδα στὰ κρινάνθια ἀναδίνει, Τοῦ στηθιοῦ μου ξεσπᾶνε σιγομίλητοι οἱ θοῆνοι. Μάταια πάντα προσμένο, λυτρωμὸ μου μὴ ἀγκάλι-

Πάτρα

A. ΡΟΔΟΦΕΓΓΗΣ

ΑΠΟ ΒΔΟΜΑΔΑ ΣΕ ΒΔΟΜΑΔΑ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Γιάννη Ζερβού: «Ρυθμοὶ Ζωῆς», Ἀθήνα 1921.

— Β. Γιαννόλα: Ἐυθύνη καὶ Ἐλευθερία, Κάιρο 1921.— Δοῦ Ρουσσέλ: «Ἡ Γλωσσικὴ διδασκαλία στὸ δημοτικὸ σχολεῖο, κ' ἡ ἔκθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς», Ἀθήνα 1921.— Τραγοῦδια τοῦ λαοῦ μᾶς ἀνθολογημένα γιὰ τὰ παιδιά, Ἀλεξάνδρεια 1921.— Μαρίας Βόλτου: «Δεβαντισμοί».

— Ἡ ποιητικὴ σὺλλογὴ τοῦ Γιάννη Ζερβού, εἶναι ἀξιοδιάσπαστο βιβλίον. Ὁ ποιητὴς ζουγραφίζει τὴ νησιώτικη ζωὴ καὶ τὸ τραγοῦδι του ἀναβλύζει σὰ θαλασσινὸν δημοτικὸν τραγοῦδι. Ὁ ἀδερφὸς τοῦ ποιητῆ, πὺν γράφει τὸν πρόλογο, μᾶς βεβαιώνει πὺς: «τὰ ποιήματα τ' ἀδελφοῦ μου εἶναι εἰκόνας ἀπὸ τὴ ζωὴ τοῦ νηιοῦ μᾶς, τῆς παινεμένης Κάλυμνου, καὶ τῆς ζωῆς τοῦ νηιοῦ τῆς ὁμορφῆς, τῆς λαχταριστῆς, ὁ ἀδελφός μου εἶναι ὁ τελειότερος μύστης καὶ ὁ ὄμητης».

— Τὸ βιβλίον τοῦ κ. Γιαννόλα εἶναι ἰδιόρρυθμη φιλοσοφικὴ μελέτη «τῶν κατὰ τὸν Μαρσίνη ἀνθρωπίνων καθηκόντων». Γραμμένη σὲ γλώσσα μικτὴ, δίχως τόνους, φανεράννει τὴ διάθεσι τοῦ συγγραφέα σὲ βιολογικὰς μελέτες, καὶ τὴν πίστη του στὶς βιολογικὰς ἀλήθειαι, πὺν μ' αὐτὰς «ὁ ἄνθρωπος ἐκπολιτιζόμενος, καθίσταται ἱκανὸς ὄχι μόνον νὰ ζῇ τίς σύγχροναι κοινωνικὰς συνθήκαι, ἀλλὰ καὶ κατάλληλος νὰ τίς μεταρρυθμίξει, ἐξομαλίζοντας ἔτσι τὴν ὁδὸν πὺν φέρει σὲ κάθε μελλοντικὸν καὶ πὺν τέλειον κοινωνικὸν περιβάλλον».

— Ὁ καθηγητὴς Λουδοβίκος Ρουσσέλ, μὲ μιὰ του σύντομη καὶ φροντισμένη μελέτη, χριτᾶ τὴν ἔκθεσι τῆς περιφημῆς ἐπιτροπῆς τῶν Ὑπουργείων τοῦ χερσοῦργου κ. Ζαΐμη, γιὰ τὴ δημοτικὴ γλώσσα στὰ σχολεῖα. Ἀποδείχνει μ' ἐπιχειρήματα ἐπιστημονικὰ καὶ ἀκαταγώνιστα πὺς 1) οἱ συντάχτες τῆς ἔκθεσεως δὲ γνωρίζουν καλὰ τὴ γλώσσα πὺν κατακρίνουν, 2) οἱ συντάχτες δὲ ξαίρουν καλὰ τὸ γλωσσικὸ ζήτημα, 3) Ἡ παιδαγωγικὴ τῶν συνταχτῶν εἶναι στενὴ κ' ἐπιπόλαιη, 4) οἱ συντάχτες δὲν ἔχουν τὸ καλλιτεχνικὸν καὶ φιλολογικὸν αἶσθημα, καὶ 5) οἱ συντάχτες δὲ ζοῦνε μὲς στὴν ἐποχὴ τους. Κουρελιάζει ἔτσι ὅλη τὴν κουτὴν προσπάθειαν τῆς ἐπιτροπῆς νὰ κατηγορήσει τὴ δημοτικὴ μᾶς, καὶ τελιώνει: «Ἡ Ἑλλάδα τώρα τελευταῖα παραστράτισε λιγάκι ἀπὸ τὸ δρόμον τοῦ πολιτισμοῦ. Ὁ γυρισμός στὴν καθαρῆνοῦσα εἶναι ἓνα στοιχεῖον τοῦ ξεπεσμοῦ τῆς».

— Ὁ «Ἐκπαιδευτικὸς Ὀμιλὸς τῆς Αἰγύπτου» κωλοφόρησε ἓνα βιβλίον ἀπὸ 120 σελίδαι, πὺν περιέχει τραγοῦδια δημοτικὰ, ἀνθολογημένα, γιὰ τὰ παιδιά. Ἀξιεπάτιναι πολὺ ἡ τέτια ἐργασία, τώρα μάλιστα πὺν τὸ συντηρητικὸν καὶ πισωδρομημένο διανοητικὸν ρωμαῖκον κράτος, ἔκχε νόμον καὶ ἀπόκλισε τὴ λαϊκὴν γλώσσα μᾶς ἀπὸ τὰ σχολεῖα. Ἄς ἔρθει ἡ φωτισμένη ἀντίδρασι ἀπὸ παντοῦ, καὶ γλήγορα ὁ λαὸς θὰ σικωθεῖ νὰ ζητήσει τὰ δικαιώματα τῆς καταπατημένης του γλώσσας.

— Ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρην μᾶς στάλθηκε ἓνα περιεργὸν βιβλίον μὲ τὸν τίτλον «Δεβαντισμοί». Ὁμολογοῦμε πὺς δὲν μπορέσαμε νὰ προχωρήσομε περὶότερον ἀπὸ τὴ σελίδα 52. Ἀπὸ 8 τι μπορέσαμε νὰ καταλά-